

ΘΕΜΑ: Ίδρυση οργάνων για την προστασία του περιβάλλοντος

1. Με το συνημμένο σημείωμα προτείνεται η ίδρυση: i) Μόνιμης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος και ii) Εθνικού Συμβουλίου Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης. Η κοινοβουλευτική Επιτροπή προτείνεται ως όργανο διαμόρφωσης, σε συνεργασία με τα αρμόδια υπουργεία, περιβαλλοντικής πολιτικής με ευρείες γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, αλλά και ως “διάυλος” επικοινωνίας της Πολιτείας με τις περιβαλλοντικές οργανώσεις και τους ενεργούς πολίτες σε θέματα οικολογίας. Το Εθνικό Συμβούλιο προτείνεται ως ανεξάρτητο γνωμοδοτικό όργανο με αντιπροσωπευτικό χαρακτήρα, κατά το πρότυπο που υιοθετήθηκε στη Διάσκεψη του Ρίο για το Περιβάλλον (1992).

2. Σε κοινοβουλευτικό επίπεδο, τα ζητήματα της προστασίας του περιβάλλοντος αντιμετωπίζονται σήμερα από τη διαρκή επιτροπή οικονομικών υποθέσεων, η οποία απλώς επεξεργάζεται τα σχετικά σχέδια και προτάσεις νόμων (άρθρ. 31, 32 ΚτΒ). Η ακρόαση εξωκοινοβουλευτικών προσώπων δεν αποκλείεται ενπροκειμένω, πάντοτε όμως στο πλαίσιο της νομοθετικής αρμοδιότητας της Επιτροπής (άρθρ. 38 ΚτΒ).

Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις μόνιμη επιτροπή της Βουλής μπορεί να εξετάζει ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος στο περιθώριο της αρμοδιότητάς της (όπως π.χ. στην περίπτωση της πρόσφατης ακρόασης εξωκοινοβουλευτικών προσώπων από την Επιτροπή Αποτίμησης Τεχνολογίας για το ζήτημα της ρύπανσης της ατμόσφαιρας από τους βομβαρδισμούς στη Σερβία και το Κοσσυφοπέδιο. Βλ. πρακτικό της 5.5.1999).

Ενόψει τούτων, η αναβάθμιση της προσοχής του Κοινοβουλίου για το περιβάλλον φαίνεται αναγκαία.

3. Η αποτελεσματικότητα μίας μόνιμης ειδικής επιτροπής για το περιβάλλον είναι πάντως αμφισβητήσιμη. Η πληθώρα ειδικών επιτροπών τις καταδικάζει σε αδράνεια και υποβαθμίζει μοιραία το κύρος τους. Έτσι προτιμότερες φαίνονται δύο εναλλακτικές λύσεις.

α) Η διεύρυνση της αρμοδιότητας της διαρκούς επιτροπής οικονομικών υποθέσεων, ώστε να έχει τη δυνατότητα να εξετάζει κάθε θέμα που εμπίπτει στο αντικείμενό της ανεξάρτητα από τη συζήτηση νομοσχεδίων.

β) Η διεύρυνση του αντικειμένου της υπάρχουσας μόνιμης επιτροπής αποτίμησης τεχνολογίας και η μετονομασία της σε “επιτροπή τεχνολογίας και βιώσιμης ανάπτυξης”, ώστε να αναβαθμισθεί η λειτουργία της με ένα αντικείμενο άμεσου και έντονου κοινωνικού ενδιαφέροντος .

Η δεύτερη λύση είναι ασφαλώς καλύτερη, αφού η πρώτη δεν συμβιβάζεται, εκτός των άλλων, με την αποστολή των διαρκών επιτροπών της Βουλής.

4. Σε ένα άλλο επίπεδο, μπορεί να προωθηθεί άμεσα η ιδέα για την ίδρυση ενός Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης, η οποία συζητείται άλλωστε από καιρό. Υπενθυμίζεται ότι ήδη με τον ν. 1650/1986 είχε προβλεφθεί η ίδρυση “Ενιαίου Φορέα Περιβάλλοντος” (βλ. άρθρ. 25 του νόμου), ως συμβουλευτικού οργάνου για την προστασία του περιβάλλοντος. Η σχετική διάταξη παραμένει αδρανής.

Το ΥΠΕΧΩΔΕ έχει ήδη καταρτίσει σχέδιο νόμου για την ίδρυση Εθνικού Κέντρου. Το σχέδιο αυτό κινείται σε γενικές γραμμές σε ένα πλαίσιο σύγχρονων αντιλήψεων, προβλέποντας μία ευέλικτη διοικητική δομή στην οποία θα συμμετέχουν και Μ.Κ.Ο. με οικολογική δραστηριότητα. Το Κέντρο μπορεί λοιπόν κατά βάση να συγκροτηθεί και να λειτουργήσει ως ανεξάρτητο γνωμοδοτικό όργανο, υπό τη συγκεκριμένη μορφή.

5. Οι προβληματισμοί αυτοί θα μπορούσαν να τεθούν υπόψη του Προέδρου της Βουλής και του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με σχετικές επιστολές του Πρωθυπουργού και σχετικές οδηγίες περί του πρακτέου.

Αθήνα, 12 Μαΐου 1999